

Vlaams
Parlement

vergadering **C93**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

van 6 januari 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de inzameling van medisch afval in de landbouw – 1046 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Chris Steenwegen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de rol van landbouw in het natuurrapport NARA-2020 – 1074 (2020-2021)	6
VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het verbod op pulsvisserij – 1102 (2020-2021)	12
VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de bemiddelende rol van de minister in het dossier van een zeeboerderij voor de kust van Nieuwpoort – 1119 (2020-2021)	16

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de inzameling van medisch afval in de landbouw – 1046 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: We kunnen alvast starten met een goede wens voor iedereen. Ik wens iedereen een goede gezondheid. Ik wens iedereen dat de gewoonten van 2019 in 2021 opnieuw normaal zullen worden. Dat zou betekenen dat we ons normale leven van voor de coronacrisis opnieuw kunnen opnemen en dat we daarbij hopen dat we definitief uit deze crisis raken.

Wat de agenda van deze commissie betreft, komen er bijzonder veel uitdagingen op ons af als gevolg van de brexit en op het vlak van het Vlaams Strategisch Plan Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Ook op het vlak van de Pachtwet hopen we nog het een en ander te kunnen doen.

Ik wens vooral een goed debat in deze commissie, met respect voor elkaars mening. Ik denk dat we er al in geslaagd zijn om het debat scherper, maar toch met respect voor elkaar te kunnen voeren. Ik wens dat we dit allemaal samen op deze wijze kunnen voortzetten.

Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Voorzitter, minister en collega's, ook namens mezelf de allerbeste wensen voor 2021. Het is een hele eer om hier de spits te mogen afbijten. Ik wil het over een good practice uit West-Vlaanderen hebben, dat is de beste manier om het jaar te starten.

Medisch afval is, zoals jullie weten, ook in de landbouw een probleem en een kostenfactor. In de veehouderij voert de veehouder immers een aantal diergeneeskundige handelingen, zoals vaccinaties en nabehandelingen, zelf uit. Als je dat medisch afval dan moet laten ophalen door een erkende afvalbeheerder, is dat uiteraard een dure aangelegenheid. Een andere mogelijkheid is een collectieve inzameling. Hierdoor kan de veehouder zijn afval reglementair afvoeren, de kosten ruim halveren en de attesten krijgen die hij nodig heeft bij eventuele controles. In West-Vlaanderen hebben de provincie, de provinciale ontwikkelingsmaatschappij (POM) West-Vlaanderen, Boerenbond, het Algemeen Boerensyndicaat (ABS) en Inagro daarom in juni 2019 de handen in elkaar geslagen en een proefproject inzameling medisch afval opgezet.

In 2019 werd een eerste ophaling georganiseerd in de regio Tielt-Wingene-Ruiselede. Er werden kunststofcontainers en kartonnen verzamel dozen ter beschikking gesteld waarin veehouders medisch afval konden verzamelen. Twee keer per jaar kunnen geïnteresseerden hun medisch afval binnenbrengen in een lokaal inzamelpunt en een leeg recipiënt meenemen. Na inlevering van de volle recipiënten ontvangt de veehouder zijn of haar verwerkingscertificaat. Dat is belangrijk bij eventuele controle van het bedrijf. In juli 2020 breidden de partners het project uit naar de regio Westhoek. De resultaten zijn veelbelovend, zelfs in die mate dat beslist werd om het project uit te rollen in heel West-Vlaanderen. West-Vlaamse veehouders kunnen voortaan terecht in een van de acht collectieve inzamelpunten in Torhout, Roeselare, Tielt, Jabbeke, Veurne, Kortrijk, Ieper en Diksmuide. Onder tussen nemen al 290 landbouwers deel aan de inzameling en de inschrijvingen zijn nog niet afgesloten.

Wat geldt in West-Vlaanderen, geldt bij uitbreiding ook voor veehouders elders in Vlaanderen. Vandaar mijn vragen aan u over deze good practice.

Wordt het project opgevolgd door het Departement Landbouw en Visserij? Hoe wordt dit project door hen geëvalueerd?

Bent u van oordeel dat de uitrol over de rest van Vlaanderen een goede zaak zou zijn?

Zijn er al contacten met de andere provinciale besturen? Zo neen, bent u dit dan van plan?

Onderneemt u ook andere initiatieven om de veehouders te ondersteunen bij het correct beheer en inzamelen van hun medisch afval?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, eerst en vooral wens ik jullie een zeer hoopvol en gelukkig nieuwjaar! Ik zie bij sommigen de kerstboom nog op de achtergrond staan. Ik heb net de spectaculaire haardos van collega Tommelein gezien. Hij begint echt op André Hazes te lijken, maar dan met krulletjes. Hij hoort mij blijkbaar niet. Het is heel boeiend om iedereen terug te zien. Ik hoop dat de kappers snel opnieuw opengaan, ook voor mezelf, want mijn haar begint in mijn ogen te hangen. Ik mag de tondeuse gebruiken bij mijn echtgenoot, maar hij mag dat niet doen bij mij, om evidente redenen.

Collega Talpe, ik dank u voor de West-Vlaamse vraag, heel mooi om het jaar mee te kunnen starten. U zegt terecht dat het een heel mooi en innovatief West-Vlaams project is. Het project inzameling medisch afval is een initiatief van de Provincie West-Vlaanderen – gelukkig zijn ze er nog –, POM West-Vlaanderen, Boerenbond, ABS en Inagro. We volgen het met heel veel interesse op omdat het heel concreet inspeelt op de kostenzijde van de landbouwbedrijven die in het algemeen toeneemt.

Zoals voor veel zaken kunnen onze boeren heel wat schaalvoordelen creëren door onderling samen te werken en aan te kopen of diensten collectief te organiseren. Dat gebeurt hier concreet door een gezamenlijke afvalinzameling te organiseren en zo de kosten te drukken ten opzichte van individuele bedrijven die elk hun eigen afvalophaling organiseren.

Mijn administratie volgt het project uiteraard op. Wij zijn geen initiatiefnemer, collega, maar we vinden het wel heel interessant. Het feit dat een groot aantal boeren hieraan deelneemt, is echt veelbelovend. Het idee om dit project lokaal verder uit te rollen vooraleer het op te schalen naar Vlaanderen, lijkt me een goede aanpak te zijn: eerst moeten we op lokaal niveau bekijken wie er allemaal meedoet.

Het project werd in juli 2020 uitgebreid naar de Westhoek en eind 2020 naar heel West-Vlaanderen. Ik vind het dan ook zeer belangrijk om de resultaten van die uitbreiding af te wachten, maar ik wil zeker logistieke steun geven aan een uitrol in heel Vlaanderen. Mijn interesse is absoluut gewekt. En als de resultaten positief zijn – waar ik eigenlijk van uitga – dan ben ik zeker bereid om na te gaan of er knelpunten zijn om het niet in heel Vlaanderen uit te rollen, en zo ja, of mijn bevoegdheden daartoe een positieve bijdrage kunnen leveren.

Er zijn momenteel geen extra initiatieven op Vlaams niveau lopende met betrekking tot die inzameling. Het correct beheer is een bevoegdheid van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), en dus van mijn collega, minister Demir. Maar zoals gezegd, zijn het de boeren die erbij betrokken zijn. We volgen dat van heel nabij op. Ik ben ervan overtuigd dat collega Demir zeer enthousiast zal zijn om mee te helpen obstakels uit de weg te ruimen en dat overal in Vlaanderen uitgerold te krijgen. Ik dank u.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Collega's, persoonlijk vind ik dat collega Tommelein meer op Joe Dassin begint te lijken, maar André Hazes kan ook voor mij. Nu is Bart wel aan het luisteren, zie ik.

Minister, ik dank u voor uw positieve antwoord. Ik had ook niet anders verwacht, want het is echt wel een win-win-win. De landbouwers kunnen op die manier op een correcte manier hun medisch afval afzetten. Ze krijgen hun attesten en de kostprijs wordt gehalveerd. We kunnen dat alleen maar toejuichen. Ik ben heel blij dat u daarvan het positieve inziet en die uitrol voor heel West-Vlaanderen goed in de gaten zult houden – of althans uw departement – om te kijken of een uitrol over heel Vlaanderen kan worden overwogen. We moeten die good practices inderdaad zo goed mogelijk vastgrijpen, want heel Vlaanderen wordt geconfronteerd met dat medisch afval. Het moet dus op een goede en liefst betaalbare manier kunnen worden weggezet. We zien dat West-Vlaanderen op dat vlak heel innovatief is. Ik had vorig jaar nog een vraag over de innovatieve technieken in de groententeelt onder impuls van de veilingen, over de preiteelt op hydrocultuur. Ik weet niet of u zich dat nog herinnert. West-Vlaanderen is op dat vlak in ieder geval heel graag een voortrekker.

Tot slot, ik heb niet echt een bijkomende vraag, aangezien we het verder opvolgen. Ik zou het Departement Landbouw en Visserij vragen om goed in de gaten te houden of er bepaalde andere lasten en verplichtingen zijn waarmee de landbouwers worden geconfronteerd in hun beroep, zodat die proactief kunnen worden gedetecteerd. Die samenwerking moet worden gestimuleerd, zodat ze ook op andere lasten en plichten druk kunnen zetten om de kosten te verlagen en efficiënter te gaan werken. Ik dank u.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Als we het medisch afval op een georganiseerde en goede manier kunnen verzamelen, komt dat iedereen ten goede. Ik wil de West-Vlaamse feestvreugde zeker niet tenietdoen, maar ik wil wel een Kempense kers op de taart zetten: in 2010 zijn er al projecten gestart in de Kempen. Essen, Kalmthout, Wuustwezel en Brecht verzamelen al enkele jaren waar het mogelijk is via hun afvalintercommunale medisch landbouwafvalmateriaal op het recyclagepark. Er zijn ook voorzichtige stappen gezet vanuit de Intercommunale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen (IOK) in de regio Ravels-Hoogstraten.

Minister, ik wil de aandacht vestigen op die projecten. Wij moeten ook hun ervaringen meenemen. Wij hebben er alle belang bij om dit breder uit te kunnen rollen, zodat we in heel Vlaanderen een gelijkaardige aanpak kunnen doen. Dat kan alleen maar de duidelijkheid ten goede komen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Rombouts, we gaan dat zeker meenemen. Bedankt voor de tip. Ik heb mijn engagement gegeven om de knelpunten te detecteren en om te bekijken hoe we dit kunnen uitrollen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Chris Steenwegen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de rol van landbouw in het natuurrapport NARA-2020 – 1074 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: De heer Steenwegen heeft het woord.

Chris Steenwegen (Groen): Voorzitter, ook van mijn kant de beste wensen voor het nieuwe jaar voor de collega's en voor mevrouw de minister.

In december 2020 publiceerde het Instituut voor Natuur en Bosonderzoek (INBO) zijn natuurrapport voor Vlaanderen, waarin de Europese natuurambities die Vlaanderen tegen 2020 moest halen werden doorgelicht. Het resultaat is spijtig genoeg bedroevend. Vlaanderen scoort een schamele 0,5 op de zes doelstellingen. Wanneer het gaat over natuur en biodiversiteit, komt de landbouw al snel in beeld. Onze agrarische ruimte kan een versterkende en ondersteunende rol spelen in het beschermen van onze natuur. Jammer genoeg is de landbouw momenteel nog te veel een remmende factor. Een van de Europese doelstellingen gaat dan ook over de verschuiving naar een duurzame landbouwvoering. Maar ook die ambitie hebben we niet kunnen halen. Een belangrijk pijnpunt is de vermesting. Ondanks een verbetering sinds de jaren 90 stagneert het niveau sinds 2015 en is dat onvoldoende om de natuur te vrijwaren.

Concreet kunnen we in het rapport de volgende zaken lezen over de vooruitgang binnen de landbouwsector. Biologisch waardevolle graslanden en blijvend grasland gaan in oppervlakte achteruit. De daling is wel verminderd, maar de druk vanuit de landbouw daalt onvoldoende. De biodiversiteit van de meeste agro-ecosystemen is laag en daalt verder. Landbouwers sluiten wel vrijwillig meer beheerovereenkomsten af. Ook biolandbouw neemt in oppervlakte toe. Maar het oppervlakte-aandeel van beide blijft spijtig genoeg laag. Vermesting en verzuring zijn sterk gedaald, maar stagneren al een hele tijd. De natuurdoelen worden daardoor niet gehaald.

Vanuit die vaststellingen formuleert het rapport ook enkele aanbevelingen. Vermesting en verzuring moeten bij de bron worden aangepakt. Het rapport verduidelijkt dat technologische verbeteringen in de landbouw, een betere mestverwerking, bufferzones rond kwetsbare gebieden, de verdere uitbouw van de waterzuiveringsinfrastructuur en een aanpak van de overstortproblematiek wel iets kunnen helpen, maar benadrukt dat er nood is aan fundamentele veranderingen in onze voedselproductie om de nijpende Vlaamse vermestings- en verzuringsproblematiek op te lossen. Er wordt expliciet gezegd dat maatregelen die tot een lagere mestproductie kunnen leiden, zoals een beperking van de omvang van de vee-stapel, minder productie voor de wereldmarkt en een lagere binnenlandse consumptie van vlees, geen taboe mogen zijn. Het inzaaien van vanggewassen, precisielandbouw, biolandbouw, aangepast veevoer, emissiearme stallen, het circulaire gebruik van verwerkte mest in plaats van kunstmest en brede bufferstroken langs waterlopen, natte graslanden, stilstaande wateren en moerassen bieden mogelijkheden om vermesting te verminderen.

Ten tweede, stimuleer en verbreed de rol van de landbouwer als beheerder van het landschap en de biodiversiteit. Naast de verdere reductie in het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen stelt de nieuwe biodiversiteitsstrategie voor om de productiemethodes te diversifiëren en landbouwers een actieve rol te geven in het beheer van het landschap. Daarbij moet biolandbouw, weliswaar op Europees niveau, tegen 2030 25 procent van het landbouwareaal uitmaken. De

extensievere vormen van bedrijfsvoering kunnen een bufferzone rond natuurgebieden vormen om de impact op de biodiversiteit te verminderen.

Derde aanbeveling: zorg voor een waardig inkomen voor landbouwers zodat onze voedselvoorziening behouden blijft. Ondersteun landbouwers in de verdere transitie naar een duurzaam voedselsysteem. Versterk de positie van landbouwers in de agrovoedingsketen zodat ze meer inzage en inspraak hebben in de prijszetting van hun product. Korte keten is een van de mogelijkheden.

Landbouwers moeten ook voldoende toegang hebben tot voor hen betaalbare landbouwgrond. Ook een vergoeding voor de geleverde ecosysteemdiensten, bijvoorbeeld het Carbon Farming Initiative, kan het inkomen van de landbouwer aanvullen of versterken. Landbouwers zijn steeds vaker bereid om bovenwettelijke inspanningen te leveren voor het milieu en de biodiversiteit, zo blijkt uit de toename van de afgesloten beheersovereenkomsten.

Ten vierde, streef naar een duurzame voedselvoorziening. Er wordt nog altijd vooropgesteld dat we meer moeten produceren om de groeiende wereldbevolking te voeden, naast diverse andere strategieën zoals het verminderen van voedselverliezen. Om binnen de milieugebruiksruimte te blijven, schuiven anderen een diversificatie van de productie en een dieet arm aan dierlijke eiwitten naar voren.

Het rapport stelt dat er ook in Vlaanderen nog heel wat winst kan worden geboekt door minder voedsel verloren te laten gaan en voedselreststromen te hergebruiken. We hebben in Vlaanderen nood aan een overkoepelende beleidsvisie en -strategie over een toekomstgericht Vlaams voedselsysteem.

Voorlaatste aanbeveling: vermijd oneerlijke concurrentie. Moderne landbouwbedrijven hebben een concurrentieel marktvoordeel ten opzichte van postmoderne landbouwbedrijven, omdat de prijszetting van landbouwproducten geen of beperkt rekening houdt met de negatieve impact op de omgeving. Dat betekent dat producten uit alternatieve productiesystemen die meer zorg dragen voor de omgeving, duurder zijn.

Het internaliseren van milieukosten zoals vermesting, verzuring, klimaatimpact en verontreiniging in de verkoopprijs zorgt voor een eerlijker speelveld. Het huidige beleid ondersteunt biolandbouw met een hectarepremie. Die premie is hoger tijdens de transitiefase omdat nadien rekening wordt gehouden met duurdere bioproducten. Men vindt dat de hectaresteun kan worden afgebouwd, waardoor het concurrentiële nadeel behouden blijft.

Maar misschien is de belangrijkste boodschap van dit NARA de oproep naar samenwerking. Samenwerking, ook met landbouw, wordt sterk benadrukt. Landbouw wordt door het INBO letterlijk als een belangrijke en noodzakelijke partner gezien om onze biodiversiteit te ondersteunen en er zelf, als landbouwbedrijf, ook een betere toekomst rond op te bouwen. Ik hoop dat dit natuurrapport, hoewel het natuurlijk vertrekt van een feitelijke analyse van de toestand en de trends daarin, op die manier ook wordt gelezen door de landbouwgemeenschap.

Samengevat komt het er dus eigenlijk op neer dat we moeten streven naar een betere samenwerking tussen natuur en landbouw en naar een landbouw die samenwerkt met de natuur in plaats van die tegen te werken.

Minister, hoe staat u tegenover de aanbevelingen omtrent landbouw die worden geformuleerd in het rapport? Wat is uw antwoord op de diverse hierboven geformuleerde aanbevelingen? Bent u van plan om met de auteurs van het NARA rond de tafel te gaan zitten om hun aanbevelingen samen te bespreken? In het rapport spreekt men van enkele taboes zoals de omvang van de veestapel

beperken, minder produceren voor de wereldmarkt en een lagere binnenlandse consumptie van vlees. Ervaart u die zaken ook als taboes?

Ons strategisch plan in het kader van het nieuwe gemeenschappelijk landbouw-beleid (GLB) is in opmaak. In hoeverre beantwoordt wat vandaag voorligt aan de conclusies en aanbevelingen van het NARA? Hoe gaat u ervoor zorgen dat wat in dat strategisch plan komt, in overeenstemming is met de aanbevelingen van deze wetenschappelijke instelling van de Vlaamse overheid?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Steenwegen, bedankt voor uw interessante vraag. Het is niet de laatste keer dat we het over dit thema hebben.

Het NARA is bijzonder interessant. Het zou goed zijn om het eens volledig en grondig te bekijken, want er staat ook in dat de landbouw al jaren heel veel inspanningen levert. Die moeten ook erkend worden. Zo wordt al jaren ingezet op bufferstroken, vanggewassen, emissiearme stallen, korteketenactiviteiten – die dragen mijn interesse weg –, het stimuleren van biologische landbouw – we hadden een debat over waarom dat bij ons moeilijker is dan in andere landen, dat heeft met de vruchtbaarheid van de grond te maken –, het inzetten van agromilieu- en klimaatmaatregelen, het verminderen van voedselverliezen, het stimuleren van hergebruik van reststromen enzovoort. Ik ben blij dat dat er ook allemaal in staat en we moeten dat onderkennen. Ik besef ook dat er nog werk aan de winkel is. De in bespreking zijnde Europese voorstellen voor het toekomstige Europese gemeenschappelijk landbouwbeleid zetten terecht in op een hogere groene, milieu- en klimaatambitie. Dat draagt ook mijn goedkeuring weg.

Ik sta zeker positief tegenover de aanbevelingen, ik ben het niet met alles eens, maar dat zou u wellicht verbazen. Ik wil zeker rond de tafel gaan zitten.

Ik was een beetje verbaasd dat u sprak over taboes in het onderdeel 'vermesting en verzuring'. Daar wordt eveneens vermeld dat de boeren al aanzienlijke inspanningen leveren om de vermesting te verminderen. Men moet altijd het rapport in zijn geheel bekijken.

Vertrekkende vanuit de Europese biodiversiteitsstrategie en de Farm-to-Fork-strategie, wordt bekeken hoe onze voedselvoorziening verder verduurzaamd kan worden. De aanbevelingen die u aanhaalt, zijn enkele van de vele aanbevelingen die we op elkaar moeten trachten af te stemmen om tot een geïntegreerde aanpak te komen. Dit is een zeer belangrijke denkoefening, die ik zeker breed zal voeren bij de opmaak van de Vlaamse voedselstrategie. U weet, mijnheer Steenwegen, dat ik voor de eerste keer zo'n voedselstrategie wil maken. Ik wil dat die gedragen wordt door de stakeholders. De aanbeveling 'zorg voor een waardig inkomen voor de landbouwers' is daarbij even belangrijk. U hebt dat ook vermeld, u bent daar fair in, dat is een van de punten. We mogen de discussie dus niet verengen tot enkele specifieke onderdelen, maar moeten de hele keten in ogenschouw nemen.

Mijn administratie is volop bezig met de voorbereiding van het nieuwe GLB Strategisch Plan. De uitdagingen die het NARA beschrijft, zijn groot, en ook met het nieuwe GLB willen we bijdragen aan die uitdagingen. Dit zal onder meer gebeuren via de verhoogde conditionaliteit en een aantal zeer goed ontworpen ecoregelingen, agromilieuklimaatverbintenissen en beheerovereenkomsten. In die groene architectuur zal ruimte zijn voor zowel laagdrempelige maatregelen, om zoveel mogelijk landbouwers te overtuigen om in te stappen, als hoogdrempelige maatregelen, die eerder maatwerk en een gebiedsgerichte aanpak vragen.

Naast deze oppervlaktegebonden maatregelen zijn ook andere GLB-maatregelen essentieel om de uitdagingen aan te gaan. Denken we maar aan gepaste opleidingen

en adviezen en aan investeringssteun van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) voor productieve en niet-productieve investeringen.

Samenwerking is dé hefboom in deze uitdagingen. Het is echt mijn bedoeling om via het nieuwe GLB die samenwerking nog meer te stimuleren dan vandaag.

De voorzitter: De heer Steenwegen heeft het woord.

Chris Steenwegen (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Zoals u zelf zegt – en ik denk dat niemand dat ontkent – zijn er al veel inspanningen geleverd. Maar het gaat uiteindelijk over het resultaat, het gaat over onze milieukwaliteit. Daar kunt u niet omheen, hoe sterk u dat ook probeert: ondanks al die inspanningen moeten we vaststellen dat de biodiversiteit achteruit blijft gaan, en landbouw speelt daarin een belangrijke rol.

Vraag het aan iedereen die met biodiversiteit bezig is: overal elders is er meer biodiversiteit, behalve in landbouwgebied. Dat is onze grote 'biodiversiteitswoestijn', spijtig genoeg. Het rapport is echt wel een uitgestoken hand en zegt ook dat wij die landbouw nodig hebben. Als de landbouw niet samenwerkt met ons, als de landbouw die rol niet mee opneemt, dan zullen we er ook nooit in slagen om die biodiversiteitscrisis aan te pakken.

Ik wil er toch op wijzen dat er internationaal gezien drie grote milieuproblemen zijn die ons zorgen moeten baren. Er is natuurlijk het klimaat, dat een enorme uitdaging vormt. Maar het wereldwijde verdwijnen en het achteruitgaan van de biodiversiteit wordt beschouwd als de allergrootste bedreiging voor onze samenleving. Dit dreigt de basis van eender welke samenleving weg te nemen. Het resultaat van alle maatregelen die u opnoemt en van alle dingen die vandaag gebeuren – er worden inderdaad heel veel inspanningen geleverd – is echter absoluut niet voldoende, integendeel, het is totaal onvoldoende.

Daarom wordt ook gezegd dat men nu nood heeft aan een echte, grondige transitie. Daar hoor ik u eigenlijk niets over zeggen. Dat zijn precies die taboes waarover wordt gesproken. Ik vraag me af waarom men ook in dit rapport spreekt over taboes. Blijkbaar ervaren veel mensen dat er een taboe is, dat het heel moeilijk is om dit debat met de landbouwsector te voeren. Dat is een spijtige zaak. Ik pleit er nogmaals voor om dat debat toch wel te voeren.

We hebben gisteren in de commissie Leefmilieu een heel lang debat gehad over de mestproblematiek. Ook daar kwam aan bod dat er heel veel inspanningen geleverd zijn, maar uiteindelijk zeggen de opeenvolgende mestrappen telkens hetzelfde: we leveren inspanningen, maar ze volstaan niet. We slagen er niet in om de doelstellingen die door Europa worden opgelegd te halen. Dat blijft nog altijd een uitdaging.

Ik heb zelfs het gevoel – en ik ben zeker niet alleen, er zijn verschillenden onder ons – dat men een beetje rond de pot blijft draaien. Men zegt wel dat er maatregelen genomen worden en dat er technologische innovaties zijn enzovoort, maar uiteindelijk wordt het grondige debat over een toekomstvisie voor onze landbouw die in overeenstemming is met de milieurandvoorwaarden en de milieugebruiksruimte die er is, moeilijk gevoerd.

Ik ben wel blij dat u zegt dat u in overleg wilt gaan met de mensen van het NARA. Ik denk dat dat echt belangrijk is. Het is een wetenschappelijke instelling van de Vlaamse overheid. Ze is voor de volledige Vlaamse overheid, dus ook voor landbouw, belangrijk. Ik denk dat het een heel degelijke instelling is, net zoals het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) en onze andere instellingen, en dat daar heel veel kennis aanwezig is. Ik zou het echt fijn vinden, en belangrijk vinden vooral, dat u met de mensen een gesprek hebt, dat u hen

uitnodigt, dat u met hen het debat aangaat en ook met hen nagaat hoe zij tot die aanbevelingen komen en waarom zij die belangrijk vinden. Ik vind die aanbevelingen ook aanmoedigend voor de landbouw. Ik vind ze niet negatief. Het is een uitgestoken hand om het debat ten gronde te voeren en om op die manier de landbouwsector die positieve rol te kunnen geven in heel de noodzakelijke transitie.

De landbouw – ik zal het nogmaals herhalen, minister – zal niet ontsnappen aan die grondige transitie. We hebben twee mogelijkheden. Ofwel gaan we daar proactief mee aan de slag en voeren we dat debat en proberen we die visie naar de toekomst te ontwikkelen. Ofwel doen we dat niet, en dat zal vooral ten koste gaan van de sector zelf.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Collega's, ik was eigenlijk niet van plan om tussen te komen bij deze zeer boeiende vraag over een problematiek die mij, zoals jullie weten, zeer na aan het hart ligt. Minister, ik ben echter zo ontgoocheld door uw antwoord. Wij zijn hier al maanden aan het pleiten voor meer aandacht voor biodiversiteit, omdat we verwachtten dat de cijfers slecht zouden zijn. Dat is ook gebleken op het einde van het jaar. Niemand in deze commissie – niemand, ook wij niet – zegt dat die landbouwsector geen inspanningen doet. Maar u kunt toch niet ontkennen dat alle cijfers op dat vlak zeer slecht zijn?

Wij willen nogmaals waarschuwen: het zal de landbouwsector zijn die ook en vooral het slachtoffer zal zijn als die biodiversiteit verder achteruit gaat. Dus alstublieft, geef ons eens een concreet antwoord. Wat gaan we in Vlaanderen doen om die biodiversiteit op te krikken? We hebben de landbouwsector daar ook voor nodig. Dat is wat dat rapport zegt. Dat is wat zij ook vragen.

Probeer niet continu te zeggen dat er al heel veel is gedaan en dat het een probleem is, want dat is eigenlijk het antwoord dat we vandaag van u krijgen. Engageer u, zet iedereen bij elkaar en zorg ervoor dat we echt naar die maatregelen gaan en dat we die landbouwer mee inschakelen als landschapsbouwer, want zonder dat zal het niet lukken, ook niet voor die sector zelf. We kijken dus toch wel echt uit naar heel concrete maatregelen. Zeg dus niet 'we zijn bezorgd, we zien het ook en we zullen er eens over praten', want met praten alleen zullen we er absoluut niet komen.

Bart Dochy (CD&V): Collega Schauvliege, ik denk dat een belerend vingertje het laatste is dat de landbouwsector vandaag nodig heeft. Ik denk dat we daarvoor moeten oppassen. Het grote probleem, en ik denk dat ik daarmee de vinger op de wonde zal leggen, is het verschil tussen de theoretische modellen, de wereldproblematiek en de langetermijnvisie in het belang van de biodiversiteit, en de concrete situatie van de landbouwer in zijn reële bedrijf, die het economisch ook niet zo gemakkelijk heeft. Ik denk dat het niet de bedoeling kan zijn om de verantwoordelijkheid voor die lange termijn af te wentelen op die individuele landbouwer. Die individuele landbouwer doet een inspanning binnen het kader waarin hij dat kan, binnen het economisch perspectief en de economische omstandigheden waarin hij werkt. Natuurlijk moet er misschien meer gebeuren, maar als dat niet kan worden ingepast in een globalere langetermijnvisie, waarbij die persoon en dat bedrijf economisch duidelijk een plaats hebben, dan zullen we er niet geraken. Dat is pleiten voor een bloedbad, en ik denk dat niemand hier dat wil.

In elk geval willen we samen naar die lange termijn kijken, maar we moeten natuurlijk ook de effecten op korte termijn en het bedrijfseconomisch gegeven van de individuele landbouwer voor ogen houden. Net dat laatste is hetgeen zoveel weerstand oproept bij die landbouwers, omdat ze zich ook voor een stuk bedreigd voelen in hun economisch functioneren. Ze werken nochtans met de natuur, met

de inzichten van vandaag, en denken terecht dat ze goed bezig zijn en ook aandacht hebben voor hetgeen rondom hen gebeurt.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik was eigenlijk blij met de uitgestoken hand van collega Steenwegen en ook met de rustige manier waarop het gesprek was gevoerd. Ik ben 'pissed off' over de repliek van collega Schauvliege. Ik pik het eigenlijk niet dat hier wordt gezegd dat de boeren de oorzaak zijn van alle problemen die er zijn inzake biodiversiteit. Biodiversiteit, dat is een zeer, zeer, zeer complex geheel. Sommige soorten doen het goed, andere soorten minder. Ik heb al gezegd dat in het nieuwe GLB extra inspanningen worden geleverd in agrarisch gebied. Trouwens, als u de agenda van de laatste regeringsvergadering voor het kerstreces zou bekijken, dan zou u zien dat de regering toen een pak extra maatregelen heeft goedgekeurd. De ecoregelingen zitten al in het GLB, maar ook zijn er een aantal niet-productieve investeringen goedgekeurd waarbij biodiversiteit en landschapsbeheer dé cruciale thema's zijn. Ik zal er ook voor zorgen dat we daar extra budget voor vrijmaken. Kom hier dus niet zeggen dat we niks doen, dat het allemaal blabla is. Collega Schauvliege, ik pik dat echt niet.

Ik heb wel gezegd dat ik bereid ben om de auteurs te ontvangen, maar u weet dat die auteurs vallen onder een instituut dat de bevoegdheid is van collega Demir. Ik zal het dus samen met haar moeten bekijken. Ik kan niet zomaar mensen van andere administraties bij mij ontvangen. Dat is een overeenkomst tussen ministers. We zullen dat echter samen doen. We zullen ook binnen het GLB, zoals ik al zei, extra maatregelen nemen, of daarin in een aantal extra hefbomen voorzien.

Ik wil eventjes inpikken op wat collega Dochy heeft gezegd. De boeren nemen meerdere rollen op zich. De zorg voor milieu en natuur is er een van, maar de hoofdtak voor mij is de voedselproductie. We hebben het debat al gevoerd over de combinatie van al die rollen. Ik ben niet bereid, maar dat heeft collega Steenwegen ook niet gezegd, om de discussie te verengen tot één rol. Biodiversiteit is bovendien ook een aandachtspunt voor ons allemaal, voor alle sectoren, ook voor de boeren, maar ook voor elk van ons als het gaat over de manier waarop wij ons in de omgeving begeven. Het debat moet dus in de breedte worden gevoerd, niet met de focus op één sector, niet, zoals collega Dochy zei, met het belerende vingertje, niet 'het moet morgen allemaal anders'.

De weg van de geleidelijkheid is de enige weg om tot grote doorbraken te komen. En ik zal die dan ook consequent volgen.

De voorzitter: Collega Schauvliege, normaal gezien staat het reglement niet toe om u nog het woord te geven, maar ik neem aan dat u zich persoonlijk aangesproken voelt. Ik geef u dan ook graag nog kort even het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Collega's, ik denk dat jullie echt alle pogingen doen om mijn woorden uit de context te trekken. Ik heb nooit gepleit voor een eenzijdige rol van de landbouwer. Absoluut niet. Ik pleit ook voor die verschillende rollen, maar ik wil wel een pleidooi houden om die rol als landschapsbouwer echt te erkennen en mee te pakken in dit verhaal. Mijn boodschap is: we hebben de landbouw nodig om de biodiversiteit op te krikken, en die verantwoordelijkheid moeten jullie ten volle opnemen. Ik hoor nog altijd veel te weinig maatregelen om die op te nemen. Dat is de boodschap, niet het verengen en niet het in een hoekje duwen of culpabiliseren van die sector. Absoluut niet. Ik doe wel de oproep om die rol echt ernstig op te nemen en niet te marginaliseren.

De voorzitter: Dan ben ik blij dat u niet bedoeld hebt wat begrepen werd, collega Schauvliege, en nemen we aan dat we daar in toekomstige debatten uit kunnen raken. Want het zal niet de laatste keer zijn dat we over dit thema spreken.

De heer Steenwegen heeft het woord.

Chris Steenwegen (Groen): Minister, ik ben blij dat u bereid bent om de mensen van NARA te ontvangen. Ik begrijp wel de geplogenheden, maar ik stel toch voor dat u met uw collega Demir overlegt. Ik kan mij moeilijk voorstellen dat zij u dat zal verbieden. Misschien moeten jullie het ook samen doen. Het is belangrijk dat er samen geluisterd wordt naar dat soort verhalen, zodanig dat er ook samen kan worden bekeken hoe men dat samen kan aanpakken en welke mogelijkheden er zijn vanuit de eigen bevoegdheden om hier werk van te maken. Want er zijn natuurlijk ook bij minister Demir instrumenten en middelen om de landbouw te ondersteunen en maatregelen te nemen, zoals die ook in uw eigen bevoegdheden zitten.

Collega Dochy, ik begrijp uw tussenkomst, maar ik denk dat we elkaar ook goed begrijpen dat de oproep om een debat te voeren en een echte visie te ontwikkelen, in het belang is van alle partijen. Ik denk dat er bij de landbouwers ook een soort verlangen is naar een perspectief en een zicht op waar we nu naartoe gaan met deze sector op de wat langere termijn en wat de contouren zijn waarin die zich verder kan ontwikkelen. Het is echt belangrijk dat we dat perspectief samen proberen uit te tekenen en dat iedereen daar ook een gevoel bij heeft dat men daarvoor wil gaan.

Ik wil een beetje de parallel trekken met de Green Deal in Europa. Ik ervaar dat toch als een soort positief project, dat een perspectief biedt, dat ook een zeker enthousiasme kan losweken, dat ook tewerkstelling zal genereren, dat eigenlijk een weg aanduidt naar de toekomst waar we mogelijkheden zien. Ik hoop dat we met de landbouwsector in dat verhaal ook die rol kunnen spelen, dat we dat debat kunnen voeren en dat we in staat zijn om ook in Vlaanderen, waar we een heel sterke sector hebben, die heel veel mogelijkheden heeft, met die sector in overleg kunnen blijven en op die manier ook dat debat kunnen blijven voeren. Dat is mijn oproep. Ik zal die oproep blijven doen in de toekomst.

De voorzitter: Dank u wel voor die mooie slotbeschouwing en ook de oproep en de uitgestoken hand. Ik denk dat we daar inderdaad verder mee kunnen werken in de toekomst.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het verbod op pulsvisserij
– 1102 (2020-2021)**

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, ook in mijn naam wil ik jullie allemaal een gelukkig nieuwjaar, hopelijk een gezond jaar en vooral een normaler 2021 toewensen. Ik wil even terugkomen op de pulsvisserij. We hebben het daar op 2 december, naar aanleiding van een vraag om uitleg van collega Tommelein, ook al uitgebreid over gehad. Ik zal de hele problematiek dus niet opnieuw schetsen, maar na die commissievergadering bleef er bij mij nog één vraag over. Het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) volgt de gevolgen van het verbod op de visbestanden nauwgezet op.

We hebben ook dat onderzoekproject 'Pulsvisserij Vlaamse Kust - Deel 1' waaruit kon worden afgeleid dat de visbestanden binnen de Belgische 12 mijlszone het niet

goed doen omdat de zone disproportioneel door Nederlandse pulskotters bevestigd wordt. Dat bezorgt een competitief nadeel, vooral aan onze Vlaamse vissers maar ook aan de Franse en Engelse kleinschalige visserij. Dat signaal is misschien te laat opgepikt.

U gaf ook mee dat het ILVO in de zomer van 2020 een nieuwe monitoringsurvey zou doen van de vispopulatie in de zuidelijke Noordzee. Ofwel heb ik dat over het hoofd gezien ofwel heb ik het niet gelezen of gehoord, maar is die monitoringsurvey al afgerond? Kunnen we daar al conclusies uit trekken? Tegen wanneer hebben we daar meer nieuws over?

Naar aanleiding van de brexit is sinds 1 januari 2021 het pulsverbod ook in de Britse wateren ingesteld. Hebt u zicht op de impact daarvan voor onze Vlaamse vloot? Ik neem aan dat er wel meer katjes te geselen zijn rond de brexit voor de Vlaamse visserij. Ik ga daar nu niet op terugkomen. Maar omdat het te maken heeft met de pulsvisserij heb ik de vraag of er daar impact is op onze Vlaamse vloot.

De voorzitter: Collega Coudyser, de brexit zullen we in een afzonderlijke gedachteswisseling behandelen.

Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: De monitoringsurveys waarnaar u verwijst, zijn de datacampagnes die jaarlijks uitgevoerd worden door het ILVO. Deze campagnes vormen een onderdeel van de internationale dataverzamelingsprogramma's van de verschillende buurlanden rond de Noordzee. Al deze data worden vervolgens samengevoegd bij de International Council for the Exploration of the Sea (ICES). Met die gegevens worden de wetenschappelijke adviezen voor de toekenning van de toekomstige vangstmogelijkheden onderbouwd. Deze jaarlijkse monitoring-surveys brachten geen bijkomende informatie over de invloed van het gebruik van de puls aan het licht.

Het project 'Pulsvisserij Vlaamse Kust - Deel 1' is een doorgedreven analyse van de data over de jaren 2006 tot 2018 en dit voor de zuidelijke Noordzee en de Belgische kust. Dit zijn de enige gebieden waar pulsvisserij toegelaten was. Het rapport toont aan dat de gemiddelde visserijdruk gestegen is; vooral de activiteit door Nederlandse pulsvaartuigen is toegenomen. Het toont ook de stijging van de visserij-efficiëntie door de puls. Vooral de tong wordt met deze techniek zeer doeltreffend gevangen: waar een pulsvaartuig gepasseerd is, blijft weinig tong achter. Met deze aspecten werd rekening gehouden bij de beleidsbeslissing van het ministerieel besluit van 19 juli 2019 voor de instelling van het pulsverbod binnen de Belgische 12 mijlszone.

Deze doorgedreven analyse kaderde in het vormen van de benchmark voor tong in de Noordzee. De ICES-visbestanden worden hierbij ongeveer om de vier jaar volledig doorgelicht met als doel de visbestandsramingen te verbeteren. Dergelijke doorgedreven en uitgebreide analyse wordt dus niet jaarlijks herhaald.

Het volledige verbod op pulsvisserij gaat in op 1 juli dit jaar. De effecten van de volledige stopzetting kunnen pas duidelijk worden bij de toekomstige analyses.

Nederland gebruikt inderdaad de bestaande procedures om het pulsverbod aan te vechten. Ik heb op dit moment geen weet van intenties van de Europese Commissie om het pulsverbod in te trekken.

Ter aanvulling kan ik u meegeven dat de Britse overheid vorige week op 31 december meegedeeld heeft geen pulsvisserij in Britse wateren toe te laten.

In de schoot van de Europese ministerraad werden ook geen recente debatten meer gevoerd over het pulsverbod.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Ik begrijp dat de monitoringsurveys in de jaarlijkse datacampagnes passen en dat de conclusies daarvan worden meegenomen in het ICES-rapport, dat in november in het Europees Parlement werd besproken. Er zou tegen het einde van het jaar een evaluatie komen van die Europese verordening, maar ik begrijp dat die door corona is uitgesteld naar de zomer van 2021. Ik begrijp ook dat dat geen specifieke bijkomende informatie heeft opgeleverd over de gevolgen van de pulsvisserij voor de visbestanden. Het is wel een heel efficiënte methode, maar we hebben intussen ook al heel wat alternatieve methodes. Ik begrijp ook dat het Europees Parlement geen intenties heeft om nu die verordening aan te passen. Dat zal wellicht duidelijker worden op basis van de evaluatie van de verordening die tegen de zomer wordt afgeleverd. Ik zal hier dan opnieuw een vraag over stellen.

De voorzitter: Ik geef nu het woord aan de persoon op wie de sluiting van de kapperszaken wel een zeker effect heeft. Dat kan ik toch opmaken uit de reacties van de collega's. Mijnheer Tommelein, ik weet niet hoe ik u moet aanspreken, ofwel als de Joe Dassin van Oostende ofwel als de André Hazes met krulletjes. Ik geef u in elk geval graag het woord over deze thematiek waarover u in het verleden ook al een vraag hebt gesteld.

De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Dank u wel, voorzitter, ik zou u ook wel met iemand willen vergelijken, maar dat zal ik uit respect uiteraard niet doen. Minister Crevits begint wel meer en meer op Laura Lynn te lijken en mevrouw Talpe meer en meer op Dana Winner. Ik kan er ook niet aan doen, de kappers zijn dicht en ik kan me de minste afwijking van de reglementen niet permitteren, want dat leidt tot helse discussies op sociale media. Ik laat de haartjes dus groeien, niets aan te doen.

Collega's, ik heb in deze commissie al vaker gezegd dat de techniek van de pulsvisserij intrinsiek zeker waardevol is, zeker als we dat bekijken in het kader van duurzame en ecologisch verantwoorde visserij. Wat dat betreft, hebben de Nederlandse vissers zeker geen ongelijk. Het perverse van deze hele situatie is dat dezelfde Nederlandse vissers voor een belangrijk stuk verantwoordelijk zijn voor het verbod op de pulsvisserij, want niet het pulsvissen zelf is schadelijk, maar wel het verkeerd en vooral overvloedig gebruik ervan. Net daaraan hebben onze noorderburen zich bezondigd en dat maakt de hele discussie nogal zuur, vind ik, minister.

Het is in feite vrij eenvoudig: dankzij pulstechnologie kun je op kortere termijn meer vangen, maar bij krimpende visbestanden betekent dat wel dat je het spel eerlijk moet spelen. Te snel te veel opvissen zorgt voor een snellere uitdunning van je visbestanden, terwijl die net duurzamer moeten worden beheerd.

Het blijft ons als liberale fractie wel spijten dat de pulsvisserij met een negatief aura wordt omgeven. Dat heeft ertoe geleid dat de pulsvisserij bij ons niet meer is toegestaan. De hamvraag is dan inderdaad tweërlei, minister. Ofwel zal Europa beslissen om het kind met het badwater weg te gooien, ofwel heeft men uit de fouten van het verleden geleerd en krijgt de pulsvisserij nog een nieuwe kans, maar dan moeten we inderdaad een correct afgebakend kader hebben dat door alle partijen correct moet worden nageleefd. Als de pulsvisserij echter definitief wordt verboden, dan is de vraag waarop men dan wel wil inzetten om de

vangtechnieken selectiever te maken en de visbestanden duurzamer te beheren. Dit is voor Vlaanderen heel belangrijk, zowel op Europees als op Vlaams niveau.

De voorzitter: De heer Vaneeckhout heeft het woord.

Jeremie Vaneeckhout (Groen): Voorzitter, collega's, ook mijn beste wensen. Collega Tommelein, ik voel met u mee, want ik krijg net als u veel commentaar op mijn kapsel. Ik voel welke pijn u op dit moment doorstaat.

Bart Tommelein (Open Vld): Maar u kunt niet zo goed zingen, mijnheer Vaneeckhout.

Jeremie Vaneeckhout (Groen): Daag mij niet uit. Ik zal eens wat filmpjes doorsturen. Na twintig jaar koorervaring durf ik de competitie aan te gaan. Ik zal dat hier niet doen, collega's.

Minister, ik houd het heel kort, want uit uw antwoord blijkt dat er op dit moment zeer weinig nieuwe elementen op tafel zijn gekomen die een verandering van beleid zouden vereisen. Ik was eigenlijk niet van plan om te reageren, maar collega Tommelein geeft terecht aan dat het voordeel van de pulsvisserij voor een deel de selectiviteit is en dat dat ook duurzaamheidsvoordelen kan hebben. Die visbestanden zijn echter een fundamenteel argument om daar toch zeer behoedzaam mee om te gaan. We vinden het uiteraard zeer belangrijk om daarbij het voorzichtigheidsprincipe te hanteren en ons te baseren op de meest recente wetenschappelijke inzichten daaromtrent.

Maar ik wil vooral een pleidooi houden om de innovatiegolf die er momenteel bezig is in de sector, zeker niet te laten stilvallen. Ik weet dat er in de sector heel wat geëxperimenteerd wordt met andere technieken en dat men daarin de voorbije jaren heel erg is geëvolueerd. Laat ons daarop vooral verder inzetten en niet doen alsof de pulskorvisserij de enige vorm zou zijn om selectiever te gaan vissen. De sector is er alvast mee bezig en wij ondersteunen die innovatie ten eerste. Hoe sneller, hoe beter. Want het is ook in het belang van de sector zelf dat het zo duurzaam mogelijk gebeurt.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik dank jullie voor jullie interesse in de pulsvisserij. Ik wil eerst iets rechtzetten. De impact van het beroepsverbod in Britse wateren is nul voor onze vissers, omdat geen van de vaartuigen die daar vist, aan pulsvisserij doet. Dat is toch een belangrijke vaststelling.

Collega Coudyser en andere collega's, het klopt dat er uit de meest recente datacollectie geen nieuwe informatie naar boven is gekomen. Het pulsverbod zal deze zomer in werking treden in alle lidstaten. Dat is een feit en het is zonder terugkeermogelijkheid.

Collega Tommelein, die pulstechniek is inderdaad waardevol wat de selectiviteit betreft. Het ILVO heeft hier veel onderzoek naar gedaan, in het bijzonder bij garnaalvisserij. De intensiteit van de pulsen is veel lager en er is veel minder bijvangst. Maar ik moet ook de keerzijde meegeven: het klopt dat de grootschalige inzet van die techniek bij tong ertoe heeft geleid dat er een verbod is gekomen. We moeten hier absoluut uit leren.

Die selectiviteit blijft een uitdaging. Onze vissers doen heel veel inspanningen, zoals collega Vaneeckhout terecht zegt. Er is onder andere het Vlaams paneel, waarbij veel ondermaatse vis uit de netten kan ontsnappen, maar ook maatse vis. Daarom geven wij Vlaamse en Europese steun aan de samenwerking tussen wetenschappers en vissers om verder te zoeken hoe ze kunnen blijven verbeteren.

Collega Tommelein, u weet dat de garnaaltjes mij bijzonder interesseren. Wij hadden twee vaartuigen die waren uitgerust met zo'n proefinstallatie, onder begeleiding van het ILVO. Maar het verbod treft natuurlijk iedereen, en dus is het onderzoek stopgezet.

Ik wil graag eindigen door in te gaan op de opmerking van collega Vaneeckhout. Ik ben van plan om voluit de kaart van de innovatie te trekken. Normaal gezien zullen we middelen krijgen uit het brexitfonds – waarover later meer – om onze vissers te steunen. We moeten voluit nieuwe technieken uitproberen, maar ook andere wateren verkennen enzovoort. Er ligt heel wat werk op de plank. We zullen die middelen maximaal besteden aan innovatie. Maar daarover later meer.

De voorzitter: We kunnen daar inderdaad in een specifieke gedachtewisseling over de brexit of op een later moment op terugkomen.

Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Ik dank de collega's voor de aanvullingen. Zoals het er nu voor staat, treedt het pulsverbod vanaf 1 juli effectief in werking in alle Europese lidstaten. Er zijn geen terugkeermogelijkheden.

Wat betreft de brexit sinds 1 januari, heeft het pulsverbod geen impact op de Vlaamse vissers. Dat is alvast één positief effect.

En dan denk ik dat het goed is dat de kaart wordt getrokken van de innovatie. Maar het is, minister, zoals u zelf reeds aanhaalde: met de alternatieve vistechnieken die we ondertussen hebben, zoals met het horizontale scheidingspaneel, boeken we al heel wat vooruitgang in de richting van duurzaamheid. We moeten alle mogelijkheden stimuleren om de innovatie in de visserijsector voort te zetten. Ook het databeheer is belangrijk, zodat we zeer goed weten waar en wat we vissen en hoe we zo efficiënt mogelijk kunnen werken. Dat is heel belangrijk in de transitie waar we nog altijd voor staan, zeker met de brexit in ons achterhoofd. De visserijsector moet daar de volgende weken, maanden en jaren wellicht nog heel hard op inzetten. We kunnen hem daar alleen maar zoveel mogelijk in ondersteunen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de bemiddelende rol van de minister in het dossier van een zeeboerderij voor de kust van Nieuwpoort – 1119 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): De zeeboerderij is in deze commissie vorig jaar al aan bod gekomen. Na de gebruiksvergunning heeft Codevco, een onderdeel van de Colruyt Group, half december nu ook de milieuvergunning verkregen voor de exploitatie van een zeeboerderij in zone C, de Westerdiepzone, 5 kilometer voor de kust van Nieuwpoort.

Met die twee vergunningen op zak zal de groep in de eerstvolgende maanden partners zoeken voor de installatie en het onderhoud van de mosselijnen, de kweek en oogst van Belgische mosselen, en de verwerking en verpakking ervan. Men hoopt in het najaar de eerste mosselen te kunnen kweken. Daarbij zou een kwart van de zone waarvoor nu de vergunningen werden afgeleverd worden benut.

Later is het de bedoeling om ook oesters, zeewier en misschien nog andere aquacultuurproducten te kweken.

Het is een open deur intrappen wanneer ik zeg dat we hier met innovatie zitten, en dat het dus altijd heel moeilijk is om een evenwicht te zoeken om alle kansen te bieden aan die aquacultuur, die heel wat mogelijkheden biedt voor Vlaanderen. Als je hier kansen wilt bieden, moet je uiteraard ook in ruimte voorzien. Maar zoals op land is ook op zee de ruimte beperkt. Er zijn nog heel veel andere gebruikers van die zee. Ik begrijp natuurlijk ook dat er bij die andere partners heel wat bezorgdheden leven. Ik denk dat we er in deze commissie allemaal van overtuigd zijn, na het vele wetenschappelijk onderzoek en de afgelopen diverse proefprojecten, waarbij we op het punt staan dat aquacultuur in Vlaanderen een belangrijk issue wordt dat nu ook vermarktbaar wordt, dat we dit alle kansen moeten geven, maar, nogmaals, met alle begrip voor alle andere gebruikers van de zee. Telkens er iets nieuws komt, is het een logische reactie om dat te bekijken als een bedreiging.

De stad Nieuwpoort heeft zich verzet tegen de gebruiksvergunning en geeft ook aan dat zij zich zal blijven verzetten tegen de milieuvergunning. Er zijn ook al een aantal milieuverenigingen die naar de Raad van State trekken.

In een vorige commissievergadering bleek al dat we het er ook met z'n allen over eens zijn dat we in dergelijke zaken heel voorzichtig te werk moeten gaan en dat we vooral voldoende draagvlak moeten creëren. We moeten overleggen met elkaar en luisteren naar elkaars bezorgdheden. Vaak zijn er oplossingen mogelijk. Begrip hebben voor elkaars bezorgdheden en samen zoeken naar oplossingen en kansen om die bezorgdheden weg te werken, is in dit geval van cruciaal belang.

Ik denk dus dat we in de eerstvolgende maanden voor een grote uitdaging staan.

Minister, u hebt zelf al aangegeven dat u daar zeker een intermediaire rol in wilt spelen. Hebt u tot op heden al acties ondernomen om meer lokaal draagvlak voor dit concrete aquacultuurproject tot stand te brengen? De belanghebbenden zijn niet alleen de stad Nieuwpoort, maar ook de pleziervaart en de visserijsector. Als we daar goed naar luisteren, hebben we een overzicht van de grootste bezorgdheden.

Minister, zijn er mogelijkheden om aan die bezorgdheden en bekommernissen tegemoet te komen? Hoe zult u trachten de angst voor het onbekende ten aanzien van aquacultuur om te buigen naar een positief verhaal? Als we een positief verhaal vertellen, zitten we goed. Welke win-winsituatie kunnen we zoeken voor de aquacultuur en de visserijsector, die in volle transformatie is, en ook voor alle andere belanghebbenden? Welke rol wilt u daarin spelen, samen met alle stakeholders? Ik denk in het bijzonder aan de Colruyt Group zelf, die aangeeft in gesprek te willen gaan met alle stakeholders die daarin betrokken zijn.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Het is niet de eerste keer dat deze vraag op de agenda staat, maar ondertussen gaan de dingen voort. Uit de antwoorden die ik al heb gegeven op vorige vragen, weet u dat voor mij de aanwezigheid van een lokaal draagvlak voor innovatieve projecten uitermate belangrijk is, zeker voor projecten als de zeeboerderij in Nieuwpoort omdat het hier om een echt pioniersproject gaat.

Ik heb daarom in samenwerking met de provincie West-Vlaanderen getracht om de verschillende partijen op constructieve wijze met elkaar in contact te brengen. Ik heb zelf ook afzonderlijk contact gehad met de twee meest nauw betrokken partners, zijnde Colruyt en het lokale bestuur van Nieuwpoort, om uit te zoeken of het mogelijk is een dialoog op te starten om tot dit lokale draagvlak te komen. Dat

is niet zo eenvoudig. De beroepsprocedures over de toegekende uitbatingsvergunning en milieuvergunning zijn lopende. Zowel de stad Nieuwpoort als een aantal leefmilieuorganisaties zoals Natuurpunt en de Bond Beter Leefmilieu hebben aangegeven in beroep te gaan tegen de vergunningen. Als je in een procedure zit, is het natuurlijk altijd moeilijk om intensief te overleggen, al sluit ik dat persoonlijk niet uit.

Wat zijn de bezorgdheden? In het kader van de aanvraag voor de milieuvergunning werd een publieksconsultatie gelanceerd waarbij ieder zijn bezorgdheden rond het dossier kon uiten. Het volledige proces wordt gecoördineerd door de federale Wetenschappelijke Dienst Beheerseenheid van het Mathematisch Model van de Noordzee (BMM).

De bezorgdheden zijn divers, zoals het verlies van rijke visgronden, verlies van ruimte voor recreatieve doeleinden en toerisme, onduidelijkheid over de potentiële milieu-impact en de economische meerwaarde voor de lokale gemeenschap. Het is dan ook noodzakelijk om de lokale belanghebbenden bij het project te betrekken. Ik heb tot vandaag nog geen signaal ontvangen dat de betrokken partijen op dit vlak vooruitgang hebben geboekt. Een volledig gedragen dossier kan enkel tot stand komen door constructief overleg tussen alle partijen, het luisteren naar elkaars bezorgdheden en het voorleggen en bespreken van de concrete ideeën.

Ik ben van mening dat er in dit dossier niet zozeer angst is voor het onbekende ten aanzien van aquacultuur, maar veeleer voor de neveneffecten die komen kijken bij een dergelijk grootschalig project van één grote, sterke speler. Zelf ben ik de aquacultuur enorm genegen. Dat biedt enorme opportuniteiten voor de toekomst, maar er is natuurlijk een impact op de mariene ruimte en het marien milieu, er is onduidelijkheid over het meervoudig ruimtegebruik en er zijn ook potentiële voor- of nadelen voor lokale gemeenschappen, voor economie en tewerkstelling. Dat kan positief en negatief zijn, dat weet u ook. De pleziervaart in Nieuwpoort maakt zich grote zorgen of ze nog goed buiten zal geraken.

Je voelt dat er, wat mij betreft, veel te weinig gesproken wordt met elkaar en zoals wel vaker gebeurt, veel over het project. Daar moet echt aan gewerkt worden.

Het welslagen van dergelijk project kan bijdragen aan een positieve maatschappelijke perceptie over aquacultuur op voorwaarde dat het duurzaam aangepakt wordt zowel op economisch, ecologisch als sociaal vlak. Daar is nog wat werk aan de winkel.

De zoektocht naar voordelen voor beide sectoren wordt momenteel volop onderzocht in het project SYMAPA, dat de synergie tussen maricultuur en passieve visserij bestudeert. Dit project is nog steeds lopende en gaat overigens door in de betrokken projectzone. Indien er een ruimtelijke impact is van maricultuurprojecten op zee, bijvoorbeeld bij implementatie in de zones voor commerciële en industriële activiteiten, zullen er ongetwijfeld ook effecten zijn op de huidige gebruikers van dergelijke zones. Het is bijgevolg van belang om zoveel mogelijk de alternatieve pistes en het potentieel tot samenwerking tussen de verschillende partijen in kaart te brengen. De visserijsector heeft overigens reeds decennia een waardevolle ervaring verworven op zee, die ook nuttig kan zijn bij de uitrol en exploitatie van maricultuurprojecten. Waar mogelijk kunnen beide sectoren op dat vlak overgaan tot samenwerking en kennisdeling.

Zoals eerder gesteld, werden de externe stakeholders geconsulteerd in de brede publieke consultatie die voorafgegaan is aan de milieuvergunning. Ik hoop dat het niet bij deze consultatie blijft, maar dat er constructief overleg volgt waarbij alle belanghebbenden bij het project betrokken worden in de zoektocht naar een win-winsituatie.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben het met u eens dat, als we de maricultuur in Vlaanderen – ik geloof daar echt in – alle kansen willen geven, we een draagvlak moeten zoeken, overleg moeten plegen, luisteren naar elkaars bezorgdheden en de neveneffecten zo goed mogelijk moeten oplossen.

U sprak over een aantal onduidelijkheden met impact op het mariene milieu. Is er nog nood aan bijkomende onderzoeken om die impact te verkleinen en die onduidelijkheden te verduidelijken? We moeten veel meer kijken naar alle voor- en nadelen. We moeten dus inderdaad weg van de stellingname 'wij zijn voor' en 'wij zijn tegen'. We moeten zoeken naar de voor- en nadelen voor de verschillende partners en die bij elkaar brengen. Men moet goed luisteren naar elkaar. Wat zijn de specifieke bezorgdheden van de pleziervaart en zijn daar geen oplossingen voor? De volgende maanden zullen cruciaal zijn voor de stakeholders die naar elkaar willen luisteren en samen oplossingen willen zoeken. Ik heb geen enkele aanwijzing dat – ondanks de juridische procedures die lopen – er geen wil zou zijn om samen aan tafel te gaan zitten. Dat is al belangrijk.

Verder is het SYMAPA-onderzoek belangrijk, dat loopt nog tot halverwege 2022. Het is gestart in oktober 2019. Hebben we daar tussentijds al mogelijke resultaten? Kunnen we dan al zien waar het potentieel zit om de visserijsector met maricultuur te laten samenwerken? Waar zit de win-win voor beide? Als we dat allemaal samenleggen met de goede wil van iedereen in de sector – en ik heb dus geen aanwijzing voor het tegendeel – kan men daar verder op werken. Kunt u dat draagvlak dat we zo hard nodig hebben, verder versterken?

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Ik heb nog een vraagje aan de minister. Minister, tijdens de bespreking in de commissie van 14 oktober vorig jaar hebt u er terecht op gewezen dat dit project intrinsiek toekomstgericht is en waardevol. Ik deel uw mening. Het is inderdaad gevoelige materie, in het bijzonder voor de vissers – dat heb ik al gemerkt – en ook voor de inwoners van steden en gemeenten aan de kust. We worden hier toch wel geconfronteerd met een socio-economische paradox. Iedereen is het erover eens dat we in Vlaanderen werk moeten maken van toekomstgerichte projecten op het vlak van aquacultuur, op het vlak van maricultuur. Maar zodra die concreet worden of dichtbij komen, raakt dat wel een bepaalde gemeenschap in haar wezen en in haar belangen. Ik begrijp dat. Maar dat betekent niet dat we achteruit moeten gaan. U hebt inderdaad gewezen op de absolute noodzaak van het creëren van een lokaal draagvlak. Maar u hebt er ook op gewezen dat een dergelijk project niet het enige project moet zijn, maar dat er ook ruimte voor andere projecten moet blijven.

Een beetje in dezelfde lijn heb ik u vorig jaar ondervraagd over de garnalenkweek, waarvoor een project opgestart zou worden. Ook daar hoorde ik onmiddellijk zeggen: dat hoeft toch niet, wij vangen ook garnalen. Een klein detail is dan dat het niet over dezelfde garnalen gaat en dat je dan natuurlijk aan de mensen moet vragen: wat heb je liever, dat we zelf garnalen gaan kweken die we hier niet kunnen vangen, of dat ze van Azië of elders komen, waarbij ook een aantal bedenkingen gemaakt kunnen worden?

Ik herinner er wel nog eens aan dat het visserijeffectenrapport over het project spreekt over gemiddeld 1,5 procent van de besomming van de vaartuigen afkomstig uit dit gebied tot maximaal 8 procent voor een van de vaartuigen. Dat plaatst het project toch in een correct perspectief. Wat wel klopt, is dat het rapport slechts beperkte mogelijkheden ziet voor omschakeling naar alternatieve passieve visserijmethodes.

We weten dat het project lokaal tot heel wat actie aanzet. Ik hoor dat ook. Maar het ontslaat ons – noch u, minister, noch mezelf als lokaal beleidsmaker – er toch niet van om te kijken naar de opportuniteiten die dit soort commerciële activiteiten ook biedt voor de kustgemeenten en de kuststeden. Wij moeten dus ook hier wel opletten dat we het kind niet met het badwater weggooien, zeker nu er een brexitakkoord is dat onze Vlaamse visserij op middellange termijn – vijf en een half jaar – toch voor een aantal onzekerheden plaatst. We werden de laatste maanden al verschillende keren in onzekerheid geplaatst. We hebben nu een uitstel. We weten nu ongeveer waar we aan toe zijn. Maar dat betekent toch ook wel dat we de opdracht hebben om werk te maken van innovatie, van alternatieven om onze productie op het vlak van vis op peil te houden.

Ik deel zeker en vast de mening dat we dit project met de nodige omzichtigheid moeten behandelen, maar ook met de grootste openheid. Ik heb u de vorige keer al gezegd dat wij daar vanuit Oostende met de grootste openheid naartoe willen kijken. Dat betekent niet dat we alles zomaar aanvaarden. Dat betekent wel dat je bereid moet zijn tot overleg en dat je toch wel een klein beetje ambitie mag tonen. Ik vraag me ook af in welke mate we projecten als de zeeboerderij, maar ook andere aqua- en maricultuurprojecten, kunnen inzetten om de economische nadelen van het brexitakkoord, die er ook zijn voor onze visserij, om te zetten in economische opportuniteiten.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik wil gerust mijn tondeuse eens op uw hoofd loslaten, collega Tommelein. Ik ben daar trouwens heel goed in. Maar het staat u wel, die krulletjes, het is eens wat anders.

Collega's, eerst en vooral, ik weet dat ik dubbel ben in het antwoord. Voor mij bieden die aquacultuur en de mogelijkheden ter zake enorme perspectieven, maar, collega Coudyser, u verwees ook naar dat onderzoek waarnaar ik verwees. Er is de impact op het mariene milieu. Wat de nood aan bijkomende onderzoeken betreft, die lopen. We hebben ook al twee onderzoeken gefinancierd met Europese en FIVA-middelen (Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquacultuursector). Dat alles loopt volop. Er is dus geen nood aan extra onderzoek ter zake. Een gedachtewisseling in de commissie over aquacultuur, ook met het ILVO en de Blauwe Cluster, lijkt me ook een nuttige suggestie, ook om het thema eens onder de aandacht te brengen, want er zijn echt wel veel mogelijkheden, ook voor de toekomst. Dat hangt van jullie agenda af, maar ik wil dat zeker aankaarten bij de mensen van het ILVO. Dan moet het echter breder gaan dan louter het project van Colruyt. Er zijn immers nog opportuniteiten.

Collega Tommelein, wat de socio-economische paradox betreft, zijn we allebei fan van die aquacultuur. Het Belgische deel van de Noordzee heeft ongeveer de grootte van West-Vlaanderen. Er zijn dus veel verschillende gebruikers. Daarom is het zo belangrijk om te proberen die win-winsituaties te puren uit de zoektocht naar een eenvoudig ruimtegebruik. Collega's, voor de visserij is er niet alleen de vangstbeperking, maar ook de vrees dat er omheen de gebieden voor aquacultuur en windturbines moet worden gevaren. Daarbij moet er dan een perimeter worden gerespecteerd, voor de veiligheid. We moeten daar rekening mee houden. Onze vissers moeten uiteraard nog kunnen werken.

Aquacultuur en blauwe economie houden zeker economische opportuniteiten in. Ik heb dat ook al herhaaldelijk aangestipt. Onze vissers hebben echter ook geïnvesteerd in bepaalde vistechnieken. Het ombouwen van die vaartuigen voor die inschakeling voor mosselkweek kost ook veel geld. Wat mij betreft, moet er dus zekerheid zijn dat ze ook lang genoeg kunnen worden ingeschakeld. Over al die zaken moet er veel en intenser dan vandaag worden overlegd. Ik heb dat ook aan

de mensen van Colruyt gezegd: ze mogen echt niet onderschatten hoe belangrijk dat lokale draagvlak en dat stakeholderoverleg zijn om met dat project vooruit te kunnen. Ik heb het gevoel dat ze dat ook wel hebben begrepen, en hoop dat daar de komende weken ook vanuit Colruyt zelf intens werk van zal worden gemaakt.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Wat die stakeholders betreft, dat is en blijft heel belangrijk. De visserijvloot heeft bepaalde vistechnieken. Er zouden andere technieken moeten worden gebruikt om eventueel mee de schouders te zetten onder aquacultuurprojecten. U verwees daarnaar in het laatste deel van uw repliek. Is er een mogelijkheid om in Europese of andere middelen te voorzien voor vissers die daar toekomstgericht in willen investeren? In het kader van de brexit en de transformatie van de visserijsector zou dat immers een mogelijkheid kunnen zijn.

De voorzitter: Aangezien ze instemmend knikt, denk ik dat de minister deze suggesties ook wel meeneemt.

Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Er wordt in subsidies voorzien daarvoor. Het antwoord is dus gewoon ja.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.